1894?

Urywek
z wykładu.

Ustawodawstwo Kazimierza W.

§. Ustawodawstwo tak zwane wiślickie króla Kazimierza Wielkiego.

Jednym z najważniejszych pomników prawodawczych z czasów istnienia dawnej rzeczypospolitej polskiej jest niewątpliwie ustawodawstwo tak zwane wiślickie króla Kazimierza Wielkiego. Niestety pomnik ten prawodawczy nie dochował się do dni naszych ani w oryginale ani nawet choćby w kopii współczesnej. Pierwotna forma tego pomnika był niewątpliwie przywilej monarszy opatrzony wstępem i zakończeniem, zwyczajnem u wszystkich przywilejów średniowiecznych. Tymczasem w żadnym z licznych rękopisów średniowiecznych, obejmujących tekst ustawodawstwa wiślickiego, chociaż podają one [prawie zawsze] przedmowę przywileju monarszego, ~~ni~~ i wywód onego, nie dochowało się zakończenie, to jest korroboracya, data i świadkowie, wskutek czego nawet kwestya daty tego aktu prawodawczego nie jest po dziśdzień ostatecznie rozstrzygnięta.

Rękopisów średniowiecznych statutu wiślickiego mamy przeszło 30, z tych sześć ~~tekstów~~ polskich, reszta rękopisów podaje teksty łacińskie. Rękopisy te noszą w literaturze nazwy swoich pierwotnych właścicieli, lub miejsc, gdzie się przechowane znajdują, i tak mamy rękopisów Bandtkiego I, II, III, IV, Ossolińskich I, II, III, Stroczyńskiego I, II, Działyńskich V, Sierakowskiego I, II, III, Petersburskich I, II, III, Stróżewiecki I, świętoflorjański I, Puławskich I, II, SV. (societatis Varsaviensis I), Jagielloński I, Świętosławowi I, VB (Bibliotheki Warszawskiej I), Zdanowskiego, Kozłowski, Wilcza i Świętojerski.

Polskimi rękopisami są: kodeks Świętosława z Wocieszyna z r. 1449, Dzia-łyńskiego I z r. 1460, Dzikowski z r. 1501, Stradomskiego z r. 1503, wreszcie wiślicki i świętojerski przy-padające na połowę XVI wieku. Że ~~skład~~ który wszakże kodeksy są zarazem najpóźniejszemi rękopisami, obejmują czyni statuta wiślickie.

Z rękopisów ~~pol~~ łacińskich najwa-żniejsze są, Dz. I z r. 1400 jako najstarszy kodeks rękopiśmienny wogóle a zarazem jedyny, jak obej-muje wyczerpujący zwód [wszystkich] artykułów małopolskich, Sier. III z końca XV wieku, jako jedyny który podaje osobno statut wielkopolski, acz nie cały, wreszcie Bar. IV, który aczkolwiek dopiero z drugiej połowy XV wieku pochodzi, przecież uważać go należy jako kopię rękopisu pocho-dzącego wcześnie z drugiej połowy XIV wieku i obejmujący taki tekst, któ-ry rozrywała na rozkład artykułów małopolskich [na swe części składowe to jest] na kilka odrębnych statutów. Żaden jednakże rękopis nie zawiera tekstu autentycznego, a pojedyncze rękopisy różnią się mię-dzy sobą nietylko większą lub mniej-szą ilością błędów ale także różnymi systematami zastosowanemi do u-kładu porządku artykułów.

Zwód statutu [tak zwanego] wiślickiego został po raz pierwszy drukiem ogłoszony u schyłku wieku XV mianowicie za czasów króla Kazimierza Jagielloń-czyka około r. 1490, i znany jest ten nadzwyczaj rzadki druk pod tytułem Syntagmata. (Karta tytuło-wa wizerunek króla na tronie i 2 doktorów w biretach podających mu otwartą księgę u dołu tarcza z połową zawierająca herby Korony i który Test to praca prywatna

wydana prawdopodobnie z inicyatywy którego z ówczesnych drukarzy krakowskich.

Wkrótce potem bo już w r. 1506 doczekały się te statuta urzędowego wydania. Dokonał go Łaski z polecenia króla Alexandra, który zbiór Łaskiego monarszym przywilejem zatwierdził. Tym więc sposobem tekst zawarty w Łaskim zyskał urzędową powagę. Zwód statutów wiślickich zamieszczonych w Łaskim, obejmuje artykułów

151. 151 i nosi nazwę statutów króla Kazimierza wielkiego w Wiślicy uchwalonych, bez podania roku wydania onychże. Tekst statutów ogłoszony przez Łaskiego zyskał sobie także poważanie, że wszyscy późniejsi pisarze i autorowie statutów uważali go jako nieulegający żadnym zarzutom i tylko do niego się odwoływali. Wreszcie wydawcy Voluminów legum przeszli tekst ten bez żadnej zmiany do swego wydawnictwa. Autorowie z pierwszej połowy XVI w. kładli datę statutu na r. 1368, o którejto dacie jeszcze później mówić będziemy, późniejsi już stale datę r. 1347.

Pierwszy Czacki zachwiał wiarę w autentyczność wulgaty ogłoszonej przez Łaskiego. ~~mając~~ Posiadając kilka cennych rękopisów (dziś w bibl. Czartoryskich Puławskimi zwane) dostrzegł, że teksty ich nie zgadzają się z wulgatą, i w swych pracach, mianowicie:

„Czy prawo rzymskie było zasadą praw polskich i litewskich"

i drugiej:

„O źródłach praw, które miały moc obowiązującą w Polsce i Litwie",

wykazał, że tekst wulgaty Ła-

-skiego nie jest autentycznym, niemniej, że sprzedawał do statutu, wzmiankująca o prawach rzymskich (zbiór Justyniana, leges Papia Pompeia, Falcidia, Aquilia, Julia, Cornelia etc.) ~~jest~~ pochodzi z XV wieku i jest przetworem znanego prawnika Jakuba Zaborowskiego. Dalszych atoli konsekwencyj Czacki ze swego odkrycia nie wyciągnął.

Dopiero w r. 1820 Hipolit Kownacki ogłosił z rękopisu Siec. III tekst statutów ~~wielk~~ piotrkowskich czyli wielkopolskich, a jakkolwiek ani

tekst

statutu nie był cały, gdyż obejmował tylko 27 artykułów, ani wydanie nie było krytycznem, przecież nie ulegało już odtąd żadnej wątpliwości, że przynajmniej z dwoma statutami ma się do czynienia, bo jeśli wielkopolanie mieli swój osobny statut, toć i małopolanie musieli mieć także swój osobny statut małopolski.

Dalej posunął rzecz Lelewel ogłaszając w r. 1824 z trzech rękopisów polskie przekłady ustaw średniowiecznych, a więc i statutów kazimierzowskich, mianowicie z rękopisów Świętosława z Wocieszyna, Wiślicy i kodeksu świętojerskiego i wyrażając w krótkości swoje w tej mierze zapatrywania.

(objaśnić to bliżej)

Szerzej rozwinął Lelewel swe zapatrywania w 4 lata później, wydając w r. 1828 dwie rozprawy, mianowicie: „Historyczny rozbiór prawodawstwa polskiego cywilnego i karnego do czasów Jagiellońskich" oraz „Krytyczny rozbiór Statutu Wiślickiego." Lelewel stoi na tem stanowisku, że istnieją dwa statuty, wielkopolski i małopolski. Za punkt wyjściowy służy mu rękopis Świętosława z Wo-

cieszyna, który się dzielił na dwie części (dokładniej to określić).

Podając artykuły do poszczególnych statutów należące, konstatuje Lelewel, że artykuły wielkopolskie wykazują pewną jednostajność między sobą, nasuwają przeto przypuszczenie, iż są one wszystkie jednego i tegosamego usiłowania ustawodawczego owocem, że zatem na jednym wiecu powstały. Inaczej rzecz się ma z małopolskimi artykułami: tu panuje wielka różnorodność formy. Lelewel odróżnia trzy grupy: jedna grupa przedstawia artykuły o szerokich wstępach i motywach (ratio legis), druga grupa przedstawia artykuły o bardzo krótkich wstępach albo nawet wcale wstępów pozbawione. Trzecia wreszcie grupa nie nosi nawet na sobie wcale formy postanowień ustawodawczych, ale wygląda raczej na prejudykaty sądowe. Tak różnorodne postanowienia nie mogły być owocem jednego i tego samego wiecu ustawodawczego, ale widoczna jest praca kompilatorska, mająca na celu złożyć w jedną całość rozporządzenia ustawodawcze, z różnych pochodzące czasów w jedną całość. Lelewel domyśla się tu między innemi rozporządzeń sięgających wstecz aż czasów Bolesława Chrobrego, dalej rozporządzeń ustawodawczych Henryka Brodatego i innych książąt, sądzi wreszcie, że główne materyały dostarczyły rozporządzenia ustawodawcze Władysława Łokietka, a że Kazimierza wielkiego czynność jest więcej kodyfikacyjna i kompilatorska ~~jak~~ aniżeli ustawodawcza.

I, 21, 27.

II, 23, 31, 41.

III 44, 50.

Wkrótce potem, bo już w r. 1831 wydał Bandtkie oddawna przez siebie przygotowane [i zapowiadane] dzieło „Jus Polonicum", które aczkolwiek miało za zadanie podać kryty-

cznie opracowane teksty ustawodaw-
stwa polskiego średniowiecznego,
przecież zadaniu temu są sprzenie-
wierzyło, podając wulgatę Łaskiego
a tylko dodając do niej waryanty
z różnych rękopisów dotąd niezna-
nych i nieopisanych, zaczerpane.
Mimoto zasługa Bandtkiego jest
niemała: 1) raz że podał wiadomoś-
ci i waryanty z kodeksów różnych a
nieznanych, przez co dalsze krytyczne
badania znakomicie ułatwił, 2)
powtóre i to nade wszystko, że za-
mieścił w całości tekst kodeksu B.
IV uważając go jako najczystszy
tekst pierwotny statutu wiślickiego.
W r. 1839 wystąpił do polemiki
nad statutem wiślickim Hube, zrazu
bezimiennie, ogłaszając w Tygodniku
Petersburskim rozprawę pod tytu-
łem „O statucie ziemi krakowskiej".
Autor jest zdania, że odkrył ślad
istnienia osobnych statutów wyda-
nych dla ziemi krakowskiej i san-
domirskiej w XIII jeszcze wieku (pó-
źniej tę datę na rok 1260 stabili-
zuje) które to statuta są podstawą
statutu wiślickiego. W r. 1853 wystą-
pił jeszcze raz Hube z bezimienną rozprawą „Przy-
czynek do objaśnienia Statutu wi-
ślickiego", w którejto pracy podzielo-
nej na 4 ustępy, rozważa się w ustę-
pie pierwszym o statutach przedwi-
ślickich małopolskim i wielkopol-
skim, w drugim ustępie o zwołaniu
wieca wiślickiego, w trzecim o zmia-
nach zaszłych w statutach po wiślickim
zjeździe, lecz jeszcze za czasów prawo-
dawczych Kazimierza Wielkiego, w
czwartym nakoniec wskazuje sto-
sunek i kolejne statutów małopol-
skich i wielkopolskich za czasów
Jagiellońskich. (Dygresja, statut
warecki).

W r. 1856 wydał A. Z. Helcel nieśmiertelne swe dzieło pod tytułem „Starodawne prawa polskiego pomniki, poprzedzone wywodem historyczno-krytycznym tak zwanego prawodawstwa wiślickiego Kazimierza Wielkiego, w tekście ze starych rękopisów krytycznie dobranym."

Wywód krytyczno-historyczny obejmuje pierwszą połowę tego wielkiego tomu o blisko 700 stronicach; drugą połowę zawierają krytycznie opracowane teksty statutu wiślickiego, warckiego, dalej ustawy kościelne, ustawy mazowieckie, wreszcie najstarsze zapiski sądowe z ksiąg ~~[illegible]~~ ziemskich krakowskich zaczerpnięte z epoki od r. 1388 do 1390.

W wywodzie krytyczno-historycznym przeprowadził Helcel z wielką bystrością i wielkim naukowym aparatem krytykę poglądów Lelewela i Hubego, który to ostatni, nie wyjawiwszy swego nazwiska, zwie się w rozprawie Helcla bezimiennym Autorem, i wykazał zupełną bezpodstawność zapatrywań obu tych Autorów. Przechodząc następnie do krytycznego rozpatrzenia tekstu ustawodawstwa tak zwanego ~~st~~ wiślickiego króla Kazimierza Wielkiego a raczej wulgaty ogłoszonej ~~[illegible]~~ przez Łaskiego a powtórzonej w Voluminach Legum ~~[illegible]~~ starał się Helcel wykazać, że wulgata ta obejmuje zwód czterech osobnych statutów, z których dwa są małopolskie, jeden wielkopolski i jeden powszechny. Mianowicie wszystkie w wulgacie zdaniem Helcla postanowienia są czterech wieców ustawodawczych, mianowicie małopolskiego pierwszego czyli wiślickiego z r. 1347, wielkopolskiego niewiadomej daty lecz zapewne wiślickiemu spółczesnego, a więc również z r. 1347, małopolskiego drugiego ~~[illegible]~~ rzekomo również ~~1356~~, w Wiślicy odbytego z r. 1356.

wreszcie wiecu powszechnego odbytego także w Wiślicy r. 1368.

Cały zbiór artykułów wulgaty dzielił Helcel na następujące grupy:

1) grupa artykułów wielkopolskich
2) grupa artykułów zawartych w części pierwszej kodeksu B. IV
3) grupa artykułów zawartych w części drugiej kodeksu B. IV.
4) grupa artykułów noszących na sobie charakter prejudykatów sądowych, wreszcie
5) ~~reszta~~ grupa piąta – reszta artykułów po wydzieleniu owych 4 grup pozostałych.

Te artykuły rozdziela Helcel w następujący sposób pomiędzy pojedyncze statuta:

1) grupę pierwszą odkazuje w całości do ustawodawstwa wielkopolskiego i stanowi z niej statut piotrkowski;
2) z grupy ~~czwartej~~ i piątej ~~sta~~ i czwartej to jest prejudykatów sądowych tworzy statut pierwszy małopolski czyli wiślicki z r. 1347.
3) artykuły grupy ~~trzeciej~~ drugiej czyli części pierwszej kod. B. IV uważa jako statut drugi małopolski z r. 1356, wreszcie
4) artykuły grupy trzeciej, czyli części drugiej kod. B. IV uważa jako statut powszechny wiślicki z r. 1368.

Dopóki żył Helcel żaden z uczonych prawników polskich nie podniósł więcej głosu w tej polemice, zdawało się jakoby ogrom wiedzy i erudycji i siła podniesionych przez Helcla argumentów odbierała ochotę zapuszczania się w polemikę z tak groźnym szermierzem. Dopiero po śmierci Helcla zdjął Hube przyłbicę, kryjącą jego osobę ~~pod~~

Rozdawnictwo dostojeństw i urzędów było od najdawniejszych czasów przez cały czas istnienia rzeczypospolitej przywilejem władzy monarszej.

Nie było ono wypływem pełni władzy monarszej, gdyż władza ta była po wszystkie czasy w wysokim stopniu ograniczoną; [illegible] po śmierci młodsi dynastowie gdy książę był tylko seniorem, był ich [illegible] o innym charakterze miał zwierzchni tylko zarząd i kierunek spraw publicznych, podczas gdy decyzja w każdej ważniejszej sprawie do całej rady wszystkich dynastów należała; następnie w miarę zmiany stosunków, gdy miejsce tych na dworze książęcym zamiast dynastów, po uposażeniu ich ziemią, zajęli urzędnicy i dostojnicy, towarzysząc księciu to na dworze, to na jego wiecowych objazdach stanowili tę radę przyboczną bez której książę nic ważniejszego przedsięwziąć ani postanowić nie mógł. Wreszcie gdy ogół szlachty uzyskał w sejmach i sejmikach organ wypowiadania swej woli, znowu monarcha nic bez zezwolenia sejmów czyli ogółu szlachty przedsięwziąć nie był w możności.

Wobec tak ograniczonej władzy monarszej, zachodzi pytanie, w czem ~~jest~~ ma swoje źródło tak szeroki przywilej monarszy, jak rozdawnictwo wszelkich urzędów i dostojeństw, który w odpowiedni sposób wyzyskany mógł spowodować z biegiem czasu całkowitą zmianę systemu rządowego i dać monarsze w urzędnikach i dostojnikach, od jego łaski

zawisłych powolne narzędzie do wykonywania władzy autokratycznej.

Nie ulega bowiem wątpliwości, że ten szeroki przywilej monarszy zostaje w rażącej sprzeczności z ograniczoną władzą monarchy, i że w tym systemie rządowym, jakim się szczyciła rzeczpospolita, wybór najwyższych urzędników i dostojników przez sejmy i niższych przez sejmiki byłby słuszniejszym i ~~od~~ właściwszym.

Otóż mamy, że ten przywilej monarszy nie wytworzył się wcale ~~z bie~~ dopiero z biegiem ~~czasu~~ wieków, lecz owszem, że on istnieje już od czasów, jak daleko sięgają wstecz źródła naszych dziejów. Początku jego przeto wypada do chwili pierwotnego urządzenia społeczeństwa polskiego i tam szukać jego wytłumaczenia.

Przypominamy, że władza książęca powstała u nas pierwiastkowo w charakterze wojewodzińskim, w charakterze hetmańskim, czyli naczelnego wodza (dux, herzog), że ~~suke~~ władza ta była dziedziczną z zachowaniem atoli zasady senioratu, że w skutek tego młodsi dynastowie byli również dowódcami wojskowymi, ale ~~po~~ nie samodzielnymi lecz podległymi władzy seniora. Całe państwo było pierwotnie ściśle militarnie zorganizowane, a wszystkie wyższe urzędy nosiły na sobie przede wszystkiem wojskowy charakter. ~~Za cza~~

Za czasów Chrobrego istnieją ~~na~~ następujące urzędy, mianowicie dworskie: palatynus, princeps militiae, dapifer, pincerna, i ziem-

skie komesów grodowych oraz ko-
mesów prowincyjonalnych. Otóż
z wyjątkiem dworskich urzędów stol-
nika i cześnika a poczęści także pa-
latyna, którzy obok wojskowego cha-
rakteru dowódców pułkowych mieli
jeszcze pewien zakres działania ad-
ministracyjny, to inne urzęda a mia-
nowicie princeps militiae, oraz
komesów grodowych i prowincyjonal-
nych miały zupełnie wojskowy cha-
rakter. Nie w innym ~~celu~~ charakte-
rze ustanowieni zostali + komesowie
grodowi, którzy później kasztelanom
początek dali, ~~po grodach~~, jak w cha-
rakterze dowódców nad wojami
osadzonymi jako załoga wojskowa
w grodach i pod grodami, oraz w ce-
lu obrony grodów i granic państwa
i również nie w innym charakterze
ustanowieni zostali komesowie pro-
wincyjonalni w dwóch eksponowanych
prowincyjach Szląsku i na Mazowszu,
jak w charakterze naczelnego dowódz-
twa nad wojami i komesami gro-
dowemi w tych prowincyjach, któ-
re najbardziej na napady nieprzy-
jaciół narażone, po najczujniejszej
też obrony wymagały.

+ po grodach =/

Jeśli więc początkowo najwyższe
urzędy miały przede wszystkiem
wojskowy charakter, to wobec faktu,
że władca panujący był pierwotnie
przede wszystkiem naczelnym wo-
dzem, wypływało z istoty rzeczy,
że prawo mianowania dowódców
pułkowych i niższych nie mogło
polegać na wyborze przez ogół
lecz musiało być złożone w ręce
naczelnego wodza. Z biegiem czasu
zyskiwały te urzędy o wiele więcej

agend administracyjnych, ~~się~~ w obec których pierwotny ~~się~~ czysto wojskowy charakter coraz bardziej się zacierał, prawo jednak monarchy ~~mia~~-rozdawania tych urzędów pozostało nienaruszone w swej mocy.

Nie można wątpić ani na chwilę, że skoro zasadą sukcesyi dynastycznej był seniorat, to ta zasada nie tylko dla linii starszej, dla linii seniora, ale także i dla linij młodszych dynastów była normą obowiązującą, że tak jak w linii starszej senior przede wszystkiem obejmował stolec książęcy, tak w linijach młodszych seniorowie przede wszystkiem powołani byli do obejmowania dowództwa nad chorągwią swej linii, oni dziedziczyli chorągiew i znak chorągiewny, a więc oni przedewszystkiem obejmowali urzędy komesów grodowych, prowincyonalnych i inne, które z dowództwem wojskowem były połączone, oni stanowili tę przyboczną radę księcia, bez której książę nic przedsięwziąć nie mógł.

Z biegiem czasu musiała reguła ta licznym ulegać wyjątkom. Nie zawsze senior rodu był jego najdzielniejszym reprezentantem, nie zawsze kwalifikował on się na wodza chorągwi lub na komesa grodowego, nieraz podeszły wiek lub ~~choroba~~ niemoc nie pozwalała mu utrzymać chorągwi w swym ręku lub zawsze sprostać ~~skutec~~ energicznej obronie grodu: w takich razach z pominięciem ~~seniora~~ rzeczywistego seniora obejmował jego miejsce i znak chorągiewny rody inny młodszy ale

dzielniejszy członek rodu. Tem częściej wyjątek ten musiał mieć zastosowanie w epoce, kiedy dynastowie otrzymali uposażenie w ziemi, kiedy to, co pierwej było siłą rodu, to jest liczne rozrodzenie,

[a więc potęgę chorągwi rodowej]

teraz ~~było powodem~~ stawało się powodem zubożenia rodu przez podziały ziemi uzyskanej w posagu na coraz drobniejsze działy – nieraz bowiem zdarzyć się mogło, że linja seniora przez silne rozrodzenie zubożała zupełnie, gdy która z linij młodszych przez dobry rząd wyrosła w znaczenie i dostatki *). Oczywista, że monarcha w takich razach z takich młodszych a znacznych linij dobierał sobie urzędników, z pominięciem linij seniorów.

*) Przykłady podobne widzimy dość często w heraldyce naszej, tak n.p. linja seniora dynastyi używającej runy M jako znaku chorągiewnego, do której należą Syrokomle i Wysoccy, zajęła pośledniejsze miejsce w obec Habdanków z linij młodszej, którzy do wielkiego przyszli znaczenia i t.d.

~~[illegible]~~. Wedle statutu, który po- mimo z druku [illegible] przedłożonych jest zna- [illegible], rozwija Akademija działalność swoją naukową w trzech Wydziałach, mianowicie

1. Wydziale filologicznym, poświęconym filologii i lingwistyce głównie polskiej i słowiańskiej, niemniej historyi piśmiennictwa powszechnego a w szczególności polskiego i historyi sztuki;

2. w Wydziale filozoficzno-historycznym, poświęconym umiejętnościom filozoficznym, politycznym, prawnym oraz historyi i archeologii, wreszcie

3. w Wydziale matematyczno-przyrodniczym przeznaczonym dla umiejętności matematycznych, przyrodniczych wraz z geografiją i lekarskich.

Stosownie do tego podziału tak też członkowie Akademii tak czynni jako też korespondenci dzielą się pomiędzy te trzy Wydziały.

Prócz tego zaś dzielą się członkowie Akademii przedewszystkiem na dwie kategoryje, mianowicie na członków ~~czyn~~ zwyczajnych i nadzwyczajnych.

Do pierwszych należą:

a) członkowie czynni, którzy według miejsca zamieszkania swego są albo krajowymi albo zakrajowymi czyli zagranicznymi, pierwszych liczba oznaczona najmniej na 24, najwyżej na 42 członków, czyli po 8 a względnie 14 członków na każdy Wydział, z pa nich głównie polegają prace Akademii im też służy prawo udziału w zarządzie prawo do wszelkich wyborów i głos stanowczy przy uchwałach; drugich liczba oznaczona od 18 do 30;

b) członkowie korespondenci, ~~albo~~ krajowi lub zagraniczni, których liczba ograniczona do 36.

Członkami zaś nadzwyczajnymi Akademii są wszyscy czynni członkowie b. Towarzystwa naukowego, o ile drogą wyborów do grona członków zwyczajnych powołani nie zostali. Wszyst-

w téj kategoryi członków nie bywają uzupełniane.

Do wyboru członka zagranicznego czy to czynnego czy korespondenta potrzebnem jest najwyższe zatwierdzenie.

Akademii przewodniczy Prezes wybierany co lat trzy, wydziałom Dyrektorowie wybierani co lat dwa, jeden z Dyrektorów jest zarazem Wiceprezesem Akademii.

Sekretarz generalny Akademii wybierany bywa na lat sześć, sekretarze Wydziałów na lat 3.

Wybór Prezesa Akademii, Wiceprezesa oraz Sekretarza generalnego [+ jak niemniej członków Akademii zagranicznych +] wymaga najwyższego zatwierdzenia.

Dla nadania silniejszego popędu niektórym zadaniom, kierunkom naukowym, mogą Wydziały z zakresu ~~[illegible] tylko~~ odpowiedniego po [illegible] swemu ustanawiać osobne Komisyje akademickie, w których skład wchodzą tak członkowie czynni jak i nadzwyczajni Akademii a w razach wyjątkowych na przedstawienie Komisyi i za uznaniem Wydziału także osoby przybrane, do Akademii nienależące.

Komisyje zostają pod kierunkiem przewodniczących wybieranych corocznie z grona czynnych członków Akademii, wybór sekretarzy Komisyj następuje co lat dwa z grona wszystkich członków Komisyi.

Indeks

do części [illegible] —

w [illegible] przedstawionej

Nowacki Augustyn
236,

Bessler Lorenc,
puszkarz na zamku
kijowskim
237,

Uchań wieś
237,

Krzimirski Jakub
238,

Trelko Jakub
236,

Trzywdar herb
237,

Obremscy Bieniasz i
Stanisław
237,

Kopacina herb
238,

Sikorski Adam
238,

Butowicz Semen
238,

Goliszowski Marcin z
Dobrzechówki
239.

Suchorski Mateusz
239,

Tłuchowski Andrzej
238,

Deszczyński Marcin
239,

Dobrzechówka wieś
239,

Sumiński Wojciech
239,

Warzecha Walenty Rosbiecki Wojciech Napruszewski Marcin Okorowski Andrzej

Warzecha Walenty
232,

Rosbiecki Wojciech
232,

Naprószewski Marcin
233,

Ostrowski Andrzej
233,

Krzątkowski Łukasz
232,

Leksandrowski Bartło„
miej archidyakon kra„
kowski
232,

Nałęcz herb
233,

Wysocka Katarzyna
233,

Lutomski Wincenty
232,

Kroszkowski Jan
232,

Sławiński Wawrzyniec
233,

Garnis Marcyan
233,

Goraj wieś
232,

Lipski Wincenty
233,

Drzyździk Jan z Nowego
miasta Warszawy
233,

Iworowski Stanisław
234,

Odyniec herb

Żelkowska Karola

Awdaniec herb

Stomorski Jan

Odyniec herb
227,

Żelkowska Dorota
227,

Awdaniec herb
228,

Pomorski Jan
228.

Rokicki Sebastyan
227,

Sandecz Tomasz kantor
wilicki
227,

Wrzysz Prokop
228,

Dębno herb
228,

Turyn Andrzej pisarz
grodzki kijowski
227,

Sówka Maciej ołtarzysta
wielicki
228,

Ciemińscy Wojciech, Jan
i Jędrzej
228,

Mellian Dominik
murarz budowli bydo=
cińskich
~~228~~, 229

Hnatowski z Hnatowicz
na Podolu
228,

Mikuliński Piotr poborca
wojew. bracławskiego
228,

Żórka Stefan
~~228~~, 229,

Lis herb
~~228~~ 229, 230,

Szeliga herb

Tarchowski Stanisław

Jastrzębiec herb

Trzebiński Mikołaj

Szeliga herb
221,

Tarochowski Stanisław
221,

Jastrzębiec herb
222,

Trzebiński Mikołaj
rotmistrz Wilkci
222,

Wyleżyński Biernat
221,

Strzelasz Mikołaj
221,

Balcer Jp.
222,

Korzbok kanonik
płocki
222,

Piotr proboszcz zwię,
rzymiecka
221,

Grzymułtowski Krzysztof
221,

Sikora Michał
222,

Łoyssowie Stefan,
Jan i Jan,
222,

Skowina herb
221,

Flawius Walenty z Bis-
kupic
222,

Hryczłowicz Mikołaj
burmistrz z Łodzi
222,

Tuńczyk herb
222,

15

Wysocki franciszek Waligórski Walenty Radiłowski Iwan Żerlecki Jacek

Wysocki Franciszek kantor i oficyał jir= żmański 217.

Waligórski Walenty 217.

Radiłowski Iwan 219.

Ferlecki Jacek 219.

Witek Jan rajca kamieniecki 217.

Dołęga herb 219.

Sterzikowicze Myszek i Myślasz 219.

Łucki Myśko 219.

Szołowski Tomasz 219.

Mądrostka herb 219.

Bratkowski Iwan 219.

Myszczowski Krzysztof 219.

Skorzowski Jan 219.

Sas herb 219.

Kolczyccy Fiedko i Iwan syn Iwan 219.

z Kolczyc Choma, Jurek, Łaszek i Sawka, 219.

Miastowski Walenty   Korycki Jakub   Tsutowski z Czabanu   Chłopicki Jerazim

Miasłowski Walenty 214,

Korycki Jakub 214,

Jsiutowski z Czabanu na Podolu 214,

Chłopicki Serafin 215

Pierzchała herb 214,

Kożuszek Stanisław z Żabokluk 214,

Miniszewski Mikołaj 215,

Post Mateusz sługa dawny 215,

Zborowski Jan 214.

Łącki Stanisław 214,

Stojowski Benedykt 215,

Wierzyszowski Piotr 215,

Kościesza herb 214, 215,

Żakowski Aleksander 214,

Stano Stanisław, 216,

Dębno Feliks, pleban z Dębna 216,

Tacyna herb | Lubicz herb | Trosino wieś królewska | Nogozin wieś kapituły

Ostoja herb   Ciesiecki Paweł   Bylina herb   Grocki Marcin

Oborski Krzysztof Lubiatowski Stanisław

Oborski Krzysztof
225

Lubiatowski Stanisław
226,

Kietliński Krzysztof
226,

Głuchowscy Waleryan
i Jan
226,

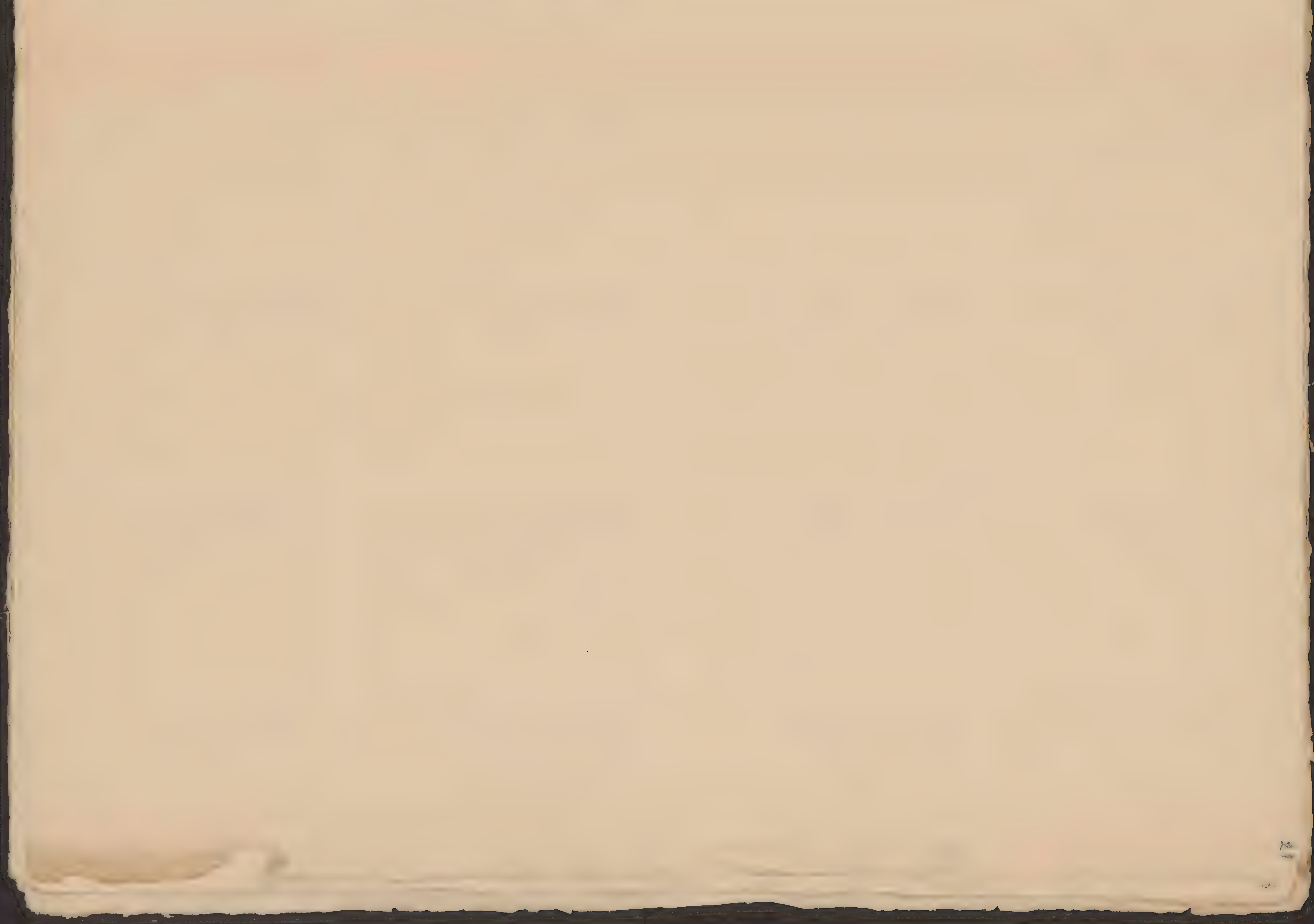
Piotrowski Paweł,
226,

Bukowicz A.
226,

Odyniec herb
~~236~~, 226,

Cieszacki Aleksy
~~236~~, 226,

20

Stanisław Lanckoroński Gintar Tomasz kanonik Falęcki Wojciech

Boleścic herb 210,

Pełka Stanisław 210,

Komorowski Stanisław 211,

Pniewscy Stanisław i Jan 211,

Lubicz herb 211,

Połkowscy Feliks, Maciej, Paweł 211,

Łada herb, 211,

Kołowscy Adam, Stanisław, Zygmunt, Maciej 211,

Rakowski Mateusz 211,

z Pilzna Walenty kanonik lwowski, pleban buski 211,

Krasowscy Wojciech, Piotr, Stanisław i Dzierżysław 211.

Zagłoba herb 211,

Pobóg herb 211,

Spondowski M. 211,

Słucki Paweł 211,

Nagórski Jan 211,

21

Bolescic herb | Pełka Stanisław | Komorowski Stanisław | Zmiewscy Stanisław

de Trinse Komiewo
Dominik, Jan, Wojciech
213,

Łuba Mikołaj
213,

Kuźniewski Stanisław
213,

Ulina herb
213

Tarnawa herb
213,

Stąka Floryan, podstarości
krzeszowski,
213,

Sułek Jan z Dąbrówki
213,

Ulińscy Janusz i Krzy-
sztof 213,

Romanowska Anna
213,

Malejowski z Malejowic
213,

Pierzchała
213

Przezdziecki Joachim
213,

Jasiwczyc Jerzy
kleryka Wilc.
213,

Odrowąż herb
213,

Mieczyński Andrzej
~~213~~, 214,

Pawłowski Bartosz pod-
starości warecki
214,

de Trince Kamiewo | Luba Mikołaj | Służewski Stanisław 213 | Ulina herb 213

Butowicz 216,

Gniewański Stanisław 216,

Łojowscy Iwaśko i Wasyl 216,

Rogowski z Rogów Jakub 216,

Krokiew herb 216,

Mokronowski Alexander 216,

Ciołepała herb 217,

Niezabitowski Jakub 217,

Radoński Andrzej z Radomic 216.

Szymanowski Stanisław, 216,

Miecznik Andrzej puszkarz Wilki 217,

Chłopicki Jan 217,

Radwan herb 216,

Kowalewski Jarosz 216.

Łaskowski Mikołaj 217.

Nieczuja herb 217,

Bukowicz 216,

Gniewański Stanisław 216

Łojowscy Iwaśko i Wasyl 216,

Rogowski z Rogów Jakub 216

26

Leszczyński z Leszna Jan

Froncz Jan 219,

Szadowski Mikołaj 221,

Stojanowski Jan z Kobylnik

z Rudy targorskiej Adam	Łożka Stefan 2[illegible]	Jiasecki Jan 224	Lubowla herb 224,

Malinski Michajło Jelyróg herb Borejko herb Łukowski Jerzy

Tomasz sprawca Rupniowskiego
239,

Rupniowski
239,

Stanisławski Kasper
239,

Zrodlicki Stanisław
239,

Zachorzewskie dobra
239,

Cholewa herb
239,

Mniszek Mikołaj z wielkich Kuńczyc
239,

Kuńczyce wielkie wieś
239,

Thytslewska Karola
239,

Wolikowski Jan
239,

Cieklin wieś
239,

Nieglowice wieś
239,

Nipsicz Mikołaj z Barczewy
239,

Barczewa wieś
239,

Lisicz Jan
239,

Karwowski Mikołaj
239,

Miska Cristinus
203,

de Maskowicze
Sindramus
203,
gladifer Cracov.

de Brochoczicze
Andreas
203,

de Chomanthow
Nemerza
203,

de Kije Saszinus
subagaro Crac.
203,

de Bogumilowicze
Tasco marsalcus regius
203,

de Dzewanczele
Stanislaus
203,

de Medzigorzicze
Spacosnius 203,

de Machow Borutha
203,

de Salnicz Pelka
203,

de Cebicz Iohes
203,

Vislicia 204,

de Grzibowa
Dobeslaus
203,

de Lubania Chroczco
203,

de Gora Chroczco
203,

Sobnicia 204,

de Strzalcow Jeroslaus 208,

de Clonouecz Janussius ~~207~~. 208,

de Czyszow Jelcu 208,

Sandomir. iudex, 208,

de Borcouicze Petrus 208,

de Godow Sobeslaus viceprocurator Sandomir. 208,

de Sanczegnew Petrus 208,

Zock Iohes 208,

Stobnicia 208,

de Sbry Clemens 208,

de Grodzino Jacussius 208,

de Chomanthow Sobeslaus 208,

de Boduscow Pascho 208,

de Sweslauicze Petrassius 208,

Stobnicza 208,

Coczka Andreas 208,

de Medzigorzicze
Pacossius
208,

de Gora Marcissius
208,

de Kije Saxin
208,

Nobnicza 208,

de Sdzeslawicze
Iohes Zott
208,

Curosaw Tacussius
208,

de Borzicowa
Sangneus 208,

de Bossowicze
Mathias
208,

de Borzicow Sangneus
208,

Wislicia 208,

de Chomantho Dobco
208,

de Carszy Thomco
208,

w tej mierze ciążyły na ludności wie-
śniaczej, mogła oddawać dziesięcinę ko-
ściołowi wedle własnego upodobania,
i nie potrzebowała jej sama odwozić
temuż kościołowi, lecz dziesięcinnik sam
ją sobie do domu zwozić musiał.

1427 (3),
1426 (4)
1492 (7)
1420 (9)
1506 (10)
1470 (11)
~~1444 (13)~~
1358 (14)
1446 (16)
1372 (18)
1496 (21)
1502 (22)
1501 (24)
1485 (25)
1464 (31)
1496 (33)
1419 (34)
1448 (35)
1489 (36)
1500 (38)
1470 (39)
1502 (43)
1504 (64)
1469 (104)
1462 (119)
1407 (159)
1330 (269)
1380 (270)
1401 (271)

1434. diè 18. mensis Februarii

[illegible]
[illegible]

Podstarości

1673. Mleczko Wiktory
~~1646~~ Gruzinski Jerzy Cywun Wdyrwian — Sędzia Ziemski.
— Mleczko Wiktor Konstanty, Strukczaszy JKm. podsędek —
— Stankiewicz Jan Cywun Grażyński Pisarz —

1646. Syruc Jerzy Wojski Zm. i Podstarości —
1683. Szemioth Konstanty Krajczy Sędzia Ziemski —
— ~~Przystanowski~~ Jan Cyw. Retow — podsędek —
— Chrząstowski Józef Jerzy Star. Rossi Pisarz —

1599. Kęstort Sebastyan Sebastyanowicz Cywun Grażyński — Sędzia Ziemski —
— Adamkowicz Piotr Podsędek —
— Kurba Mikołaj Pisarz (februarii 25.)
1663. 7bris 7. Szemioth Mikołaj Krzczon Podstarości —

~~Retow~~ — 1599 — Kęstort Sebastyan Sebastyanowicz Cyw. Grażyński Sędzia Ziemski.
— Adamkowicz Piotr Podsędek —
— Szemioth Mikołaj Pisarz Z. (.
~~1588 Kiszka Jan,~~ Starosta Żmujdzki Podczaszy W.X.L. — (Podkomorzy nadokon.) Radziwiłł — Komisarz do Retowa dla granicznych spraw ze Szlachtą
— Talwojsz Mikołaj Kasztelan Żm. Star. Dyneburgski, i
1589. (~~februarii 5~~) ~~Kiszka Jan~~ Star. Żm. Kasztel. wileński — Star. Brzeski dzierż. Bystrzycki — przyw. Zygm. III.
~~Ograwis Szl. Kudryków~~ ix Star. Retowskim —
— Talwojsz Mikołaj Marszałek Nadw. W.X.L. Starosta Radziński Cywun Birżyński — Komiss(y)

Grażyń ~~1683~~. Przystanowski Jan Cyw. Retowski Dzierżawca Grażyński —
1588 Drewnowski Wojciech Rewizor — Semen $\frac{II}{202}$

~~Żmudź 1569 Chodkiewicz~~ Jan Star. Żm. — Semen $\frac{II}{204}$

Retow — ~~1578~~ Marek Wnuczek Cywun —
— Gradowski Piotr Superintendent Pomierzy włości Retowskiej —
— Dalewski Piotr — Pomierzy —
— Łabraowski, Abram
~~1646~~ Radziwiłł Janusz Cywun Podkomorzy W.X.L.
1688. Sapieha Benedykt Paweł Starosta Retowski Ołkienicki —
1687. Kłot Albrycht Stolnik Brasławski Dzierż. Retowski.
~~1680~~. Massalski Alexander Cywun Retowski — Starosta Ożunijski — Kaszt. Trocki.
Kre

Rzeka Ruba w Retowie ... Dowkintowicz Papyszis ... Papyszis.

Pojurze — ~~1689~~. Kazimierz Gabrawicz Jaskołd Cywun Pojurski Kom. do Retowa —

Botoki 1588 Szemiot Jan dzierż. — Semen $\frac{I}{143}$.

Brasław 1687. Kloc Albrycht Stolnik Brasławski; Dziennawa Rutawski –

Kraków 1431. Mikołaj z Michałowic – ~~Kaszt~~ wda Nrbl. VII/d. 37.

Poznań 1431. Ostroróg Sędziwój – ~~Kaszt~~ wda Nrbl. VII/d. 37.
— Marcin z Stawcza Kaszt — 37.

Kalisz 1431. Andrzej z Domaborz ~~Kaszt~~ wda. Nrbl. VII/d. 37.
— Piotr z [illegible] Kaszt. — 37.

Sieradz 1431 Marcin z Kalinowa ~~Kaszt~~ wda Nrbl. VII/d. 37.
— Zaremba z [illegible] Kaszt — 37.

Łęczyca 1431 Sibor z Konyszewic ~~Kaszt~~ wda Nrbl. VII/d. 37.
— Małski Albert Kasztel. — 37.

Brześć 1431 (Kuj.). Jan z Lichin ~~Kaszt~~ wda Nrbl. VII/d. 37.

Inowrocław 1431 Jordan z Windzawa ~~Kaszt~~ wda Nrbl. VII/d. 37.

Gniezno 1431. Piotr z Gniezna Kaszt – Nrbl. VII/d. 37.

Sandomierz 1431. Krystyn z Koziegłów Kaszt – Nrbl. VII/d. 37.

Wiślica 1431 Florian z Korytnicy Kasztl. Nrbl. VII/d. 37.

Kary i zbrodnie – 1431. Sądy ich – Mbl. VII/d. 35.

~~Wojsica 1431. Dobiesław~~ z Sienna Kaszt. – Mbl. VII/d. 37.

~~Biecz 1431 Dzierżek z Kobylin~~ Kaszt. – Mbl. VII/d. 37.

~~Małogość 1431. Paweł~~ Złodziej? Kaszt. – Mbl. VII/d. 37.

~~Kruszwica 1431. Mikołaj~~ z Warzymowa Kaszt. Mbl. VII/d. 37.

~~Połaniec 1431. Gamrat~~ Stanisław Kaszt. – Mbl. VII/d. 37.

~~Międzyrzecz 1431. Wincenty~~ z Szamotuł Kaszt. Mbl. VII/d. 37.

~~Żarnowiec 1431 Przybysław~~ Dzik Kaszt. Mbl. VII/d. 37.

Nowogrodek
1431. Petraszis Montygierdowicz Starosta — Nrbt $\frac{VII}{\text{d. }15}$.

Kowno — 1568. Dziewałtowski Wojciech Podkomorzy Rewizor — Semen $\frac{II}{202}$.

Brasław — 1431. Świdrygiełło matczyzna — Nrbt $\frac{VII}{\text{d }26}$.

Daszowo — 1431 — Świdryg — Nrbt $\frac{VII}{\text{d }26}$

Sokolec 1431. Świdrygiełło matczyzna — Nrbt $\frac{VII}{\text{d }26}$.

Łatyczew 1431. Świdryg — Nrbt $\frac{VII}{\text{d }26}$.

Zwinogród 1431. Świdrygiełło matczyzna — Nrbt $\frac{VII}{\text{d }26}$.

Kaczubej — 1431. Świdrygiełło matczyzna — Nrbt $\frac{VII}{\text{d }26}$.
(Odessa)

1431. Boruta? ziemie włada? Nrbt $\frac{VII}{\text{d }27}$.

WXL
1431 [illegible] Narimunt [illegible] — Nrbt $\frac{VII}{\text{d }15}$.
— [illegible] Iwaszko Madra. — 15.
1433 Narobrze Bazyl. [illegible] Krzyżac [illegible] — 49.
1392 Montwid Marszałek — Nrbt $\frac{VIII}{\text{d. }106}$.

Brześć
1431. Naczjazdy — Nrbt $\frac{VII}{\text{d }29}$.

Parczew
1431. Zjazdy Sejmowe — Nrbt $\frac{VII}{\text{d }29}$.

~~Wiel... 1764 Chościmir Jan Starosta~~ Wieluński — V. L. VIII. f. 5. 104.
~~1775. [illegible] z [illegible]~~ Gener. Wojsk Austryac — V. L. VIII. f. 659
~~[illegible] [illegible] Ks. Józef~~ Poniatow. Synowi — V. L. VIII. f. 659

Bracław 1764 Wasowski Tadeusz Stolnik — V. L. VII. f. 99. 104.
1764 Wawrzecki [illegible] Abram. Sęd. Wojsk. W. X. L. Marsz. konfed. Stol. i pow. f. 158.
— Łopaciński z Łopacina Ignacy Pisarz Skarb. W. X. L. powiat — f. 188.

Upita 1764 Leparski Jerzy Podstoli Upitski — V. L. VII. f. 99-104.
— Poseł na sejm 1764 k — f. 115. 133. 188
Szukszta Jan Poseł na sejm 1764. Elek. Podstarościanki — f. 115. - 146.
1778. Borowski Pisarstwo powiat — V. L. VIII. 946.

Szadziej[illegible] ~~1764. Gorski Michał~~ Cywun Star. Wiekszniański — V. L. VII. f. 99
~~1775. Billewicz Waleryan Cywun~~ — V. L. VIII. f. 37.
~~1788. Wagner~~ Cywun i Sędzia Ziemski — V. L. VIII. 966.

~~Wieksznie~~ 1764. Gorski Michał Starosta Cywun Jendziag — V. L. VII. f. 99.

~~Puinrays~~ ~~1764.~~ ~~Sino Stanisław~~ Stawista — V L VII. 119. 758.
~~1764. Frankiewicz Tadeusz Starosta~~ — f 142.
~~1776. Mazzura~~ na 50 lat Łyniew Star. Bernicki i Puinf. VL VIII. f 680.

~~Chwidany~~ 1775. ~~Mich. Pruszkiewicz~~ Cześć W. L. na 50. l. VL. 8 f 86.

~~Wejsmejan~~ ~~1775. Michał Pruszkiewicz~~ Cześć W. L. na 60. l. VL 8 f 686.
~~Tadeusz Billewicz~~ Star. Wejsmeiski — VL 8 f 743.
~~Józef Billewicz~~ Star. Wejsmeiski — VL 8 f 767.

Wilkomierz 1764. Gnerzyński Jan Star. Sajmiński Mejszagolski Mar. Kapitul. i Konfed. Wilkom. VL VII. f 124.

1764. Billewicz Teodor Star. Łożmiński Konf. Wilkom. VL VII. f 124.

1764. Łybirk Jan Konsyl. Wilkom. Star. Kolnicki. VL VII. f 124.

1764. Białoch Józef Miecz. Rzeczyński Konsyl. Wilkom. — VL VII. f 124.

1764. Dowgiałło Ignacy Skarbny i Konsyl. Wilkom. VL VII. f 124.

~~1764~~ Tomaszewicz Ant. Kazim. Straż. i Marsz. Kap. Wilk. VL VII. f 124.

~~1764.~~ Pomarnacki Laurenty Józef Pisarz i Sęd. kapt. Wilkom. — VL VII. f 124.

1764. Syrwyto-Rudnicki Sęd. kapt. Wilkom. — VL VII. f 124.

1764. Piotrkiewicz Hieronim Podcz. Wilkom. — VL VII. f 124.

1764. Bolesławicz-Słowita Krzysztof Strażn. Wilk. — VL VII. f 124.

1764. Lisiecki-Leszcza Mich. Józef Podcz. Wilkom. — VL VII. f 124.

~~1764~~ ~~Kozłowski~~-Korwin Jan Krajczy Wilko. — VL VII. f. 124.

~~1764~~ Dabrzyński Jan Skarbny Wilk. — VL VII. f 124.

~~1764~~ Kruszewski Korwin Adam Budowniczy Wilk. — VL VII. f 124.

1764. Kroniec Wołonczewski Kazim. Podcz. Wilk. VL VII. f 124.
itd.

1764. Morykoni Michał Star. Pomuski Sędz. Grod. Wilkom. VL VII. f. 188.

1775. Marcjan Morykoni Star. Wilkomirski —
Ignacy Tyzenhauz —
1778. Kossakowski Szamb. J. K. M. Grod. Wilkom.

Ger.,

Bolniki Zyberg Jan Star. Bolnicki Konsyl. Wilen. (1784) VZ. VII. f. 1211.

Towianen 1775 – Janie Cedwei Fran. Konfad. Lowczy Nadan – VZ 8 f. 730.

Szaukiany – 1775 na 50 lat Nadany Janowi Kyatanowi Major Gw. WZ – VZ 8 f. 687.
— Ograniczenie – VZ 8 f. 710.

Szadow 1775 Ograniczenie — VZ 8 f. 785.

Kowno. 1764. fol. 151.
1764. Zabiello Antoni Mar. Konwiz. W.Xc. Kowień. i posiedz — VZ VII f. 188.
1764. Proniszr Jozef Star. Sądowy Kowieński i posiedz — VZ VII f. 188.
1775 Aprobata Efelantelich dobr Star. Olwitskiego v. Poszyrwin VZ VIII f. 648.
— Krzysztof Benedykt i Anna z Zawiszow Szczytowie Kapit. Smolen. nadaje fund. fundz. Kosciol Karmelitow –

Polonga 1775 Massalskiemu Biskup Wilen. w zamian Lachowicz — VZ VIII f. 657.

Plungiany 1775. Massalskiemu BW. w zamian Lachowicz — VZ VIII f. 657.

Retowo 1763 Oginski Tadeusz Kaszt. Troki Star. Retowski — VZ VII. f. 187.
1775. Oginskiemu Xawer. Straz polu. WXL na przezycie — VZ VIII f. 683.
— Andrzej Radziwill Podstoli Retowski — VZ 8 f. 756.

Telsze 1775. na 50 lat Telszewski Starostwo Jozefowi Zabiellowi Podkom. Kow. VZ VIII f. 687.

Utiana i Aprobata dobr Efelant. Utiany (1662) — VZ VIII. f. 648.

Wilkia 1775. na 50 lat Ant. Zabiellowi Lowcz. WXL nadan — VZ VIII f. 681.
1780. Ubezpieczenie Czartoryskiej na dozywociu — VZ VIII 1983.

Zyzmia i Gawiadostinia wypisaney? — VZ VIII f. 649.

Okole 1775. Andrzejowi Oginskiemu w zamian na przezycie – VZ VIII f. 683. - 900.

Kurlandya. Biron Jan Ernest Hrabia Xiążęciem lennym [1?01] VL VIII f 14.

Franzkuny, Klasztor Bernard. przez Sorotowskiego fundow. 1699 VL VIII f 659
Dzierżawca Podstoli Wilkomirskiego przyznane — VL VIII f 659.

Subocz 1775. nad. Liwonii Korowskiemu Pisarzewiczowi Gr. Wilk. na 50 lat VL 8 f 682.
Emerenc. Plater[owej?] Star. Subocka — VL 8 f 743.

Orniszki. Repartycya Sądu Ziem. znosi się i nazn. do Wilkom. 1775 VL VIII f 620.

Dotołki 1775. Bogusł. Taraszewiczowi Sędz. Gr. Wilk. na 50 l. VL 8 f 687.

Szawle. Repartycya do Ekon. do Szawel. 1775. r — VL VIII f 619.

Wiczajnie Zygm. III. nadał lenn. Temrukowi Szymkowiczu VL 8 f 691.
1775. Kazim. Wolmerowi Sędz. Z. Grod. [illegible] nadane — VL 8 f 691.

Jan Kurol Krzyżg[?] Hrabia na Warsztach Zawisza Podkom. Petyhor. Poseł Skrzydułowski — VL VII f. 190. na Sejm Konwok. 1764.

Żydzi — VL. VII. f 44. 167. Pogłówne

Korniatowo — 1775 nad. na 50 lat Kiriczy Józefowi Skarbn. Kowień. — VL VIII f 682.